

Szkolny Program Profilaktyki

SPECJALNEGO OŚRODKA

SZKOLNO – WYCHOWAWCZEGO

IM. MARII GRZEGORZEWSKIEJ

W SŁUPCY

Podstawa prawna

Aktualne akty prawne, będące podstawą oddziaływań profilaktycznych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ramowych statutów przedszkoli i szkół publicznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Statut Ośrodka
- Strategia Rozwoju Powiatu Słupskiego na lata 2014-2020

Szkolny program profilaktyki Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Marii Grzegorzewskiej obejmuje w szczególności:

- Założenia programowe
- Diagnozę problemów wychowawczych
- Obszary, cele oddziaływań oraz opis realizowanych działań
- Zasady ewaluacji
- Procedury postępowania w sytuacjach problemowych

- **Założenia programowe**

- Szkolny Program Profilaktyki realizowany w SOSW im. M. Grzegorzewskiej w Słupcy jest spójny z Programem Wychowawczym Ośrodka, szkolnymi programami nauczania, indywidualnymi programami edukacyjno-terapeutycznymi, oraz programem pracy wychowawczej i opiekuńczej grup wychowawczych internatu, świetlicy szkolnej.
- Działania profilaktyczne koncentrują się na wzmacnianiu czynników chroniących i eliminowaniu lub osłabianiu czynników ryzyka. Działania te adresowane są do całej społeczności ośrodka, czyli dla dzieci, uczniów/ wychowanków, rodziców/opiekunów prawnych, nauczycieli, wychowawców i innych osób zatrudnionych w ośrodku oraz są zintegrowane z działaniami w tym zakresie prowadzonymi w środowisku lokalnym.
- Działania profilaktyczne realizowane są na trzech poziomach:
  - **profilaktyka uniwersalna** - skierowana do społeczności uczniów/ wychowanków. Jej celem jest redukcja czynników ryzyka, ograniczanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych i zapobieganie nowym przypadkom. Główne działania to dostarczenie wiedzy i uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, niezbędnych do zapobiegania problemom. W celu przeciwdziałania narkomanii profilaktyka uniwersalna obejmuje wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i innych substancji psychoaktywnych;
  - **profilaktyka selektywna** - skierowana do grupy zwiększonego ryzyka z uwagi na szczególne warunki życiowe (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci przysposobione, uczniowie z problemami szkolnymi itp.) Jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych. Główne działania podobne są do działań w profilaktyce uniwersalnej, lecz uwzględniają specyfikę potrzeb i problemów danej podgrupy. W celu przeciwdziałania narkomanii profilaktyka selektywna obejmuje wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
  - **profilaktyka wskazująca** – oddziaływania skierowane do tych jednostek zwiększonego ryzyka, u których występują wczesne objawy dysfunkcji: różne niepokojące objawy (np. częste wagary, okresowe upijanie się) i sygnały o pojawieniu się już poważniejszych problemów związanych z zachowaniem (np. kłopoty z policją, w domu). Jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji. Główne działania to indywidualna diagnoza przyczyn oraz interwencja, także w środowisku rodzinnym. Nie jest to jednak jeszcze terapia. W celu przeciwdziałania narkomanii profilaktyka wskazująca obejmuje wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i innych substancji psychoaktywnych lub

występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

- Profilaktykę uniwersalną i selektywną będą realizować nauczyciele, wychowawcy, rodzice/ opiekunowie prawni wspierani przez psychologa, pedagoga i innych specjalistów, zarówno w szkołach, internacie, jak i w domu rodzinnym. Natomiast w profilaktyce wskazującej realizatorami są psycholog, pedagog oraz inni specjaliści, we współpracy z lekarzami specjalistami, psychoterapeutami, policją, pracownikami socjalnymi, kuratorami Sądu Rodzinnego, wychowawcami placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz z innymi osobami przygotowanymi do pracy z dziećmi i młodzieżą z grup wysokiego ryzyka.
- Na wszystkich poziomach profilaktyki stosowane są strategie adekwatne do wieku uczniów/wychowanków, rodzaju problemów oraz stopnia zagrożenia.
- Najczęściej stosowane są następujące strategie:
  - **informacyjne**, których celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych, a poprzez to umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów;
  - **edukacyjne**, dzięki którym u uczniów/wychowanków rozwijane są ważne umiejętności psychologiczne i społeczne (umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom otoczenia itp.) Są to przeważnie ćwiczenia właściwego komunikowania się mówienia „nie” w sytuacji nacisku grupowego, odraczania reakcji emocjonalnych, relaksacji itp.;
  - **alternatywne**, których celem jest pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (m.in. sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działania społecznie aprobowane (artystyczne, społeczne, sportowe), czyli stwarzanie alternatyw do zachowań ryzykownych;
  - **interwencyjne**, poprzez które pomoc otrzymują osoby z trudnościami w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów oraz wsparcie w sytuacjach kryzysowych;
  - **zmniejszania szkód**, których celem jest chronienie społeczeństwa i samej jednostki przed skutkami jej ryzykownych zachowań (dla wychowanków z grup najwyższego ryzyka).
- Zakres prowadzonych oddziaływań ma na celu wyposażenie uczniów/wychowanków w takie umiejętności i sprawności, które przygotują ich do realizacji zadań życia codziennego, w tym podejmowania różnych ról społecznych w środowisku, podejmowania zachowań prozdrowotnych, osiągania równowagi i harmonii psychicznej, a także zdobycia konstruktywnego i stabilnego systemu wartości. Jednocześnie działania profilaktyczne mają na celu ochronę uczniów/ wychowanków przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.
- Działalność profilaktyczna w ramach przeciwdziałania narkomanii obejmuje w szczególności:
  - realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych;
  - przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
  - kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji szkodliwych i

uzależniających przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;

- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
  - włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używania środków i substancji odurzających, psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.
-
- Działalność profilaktyczną w ośrodku prowadzi się w ramach:
    - zajęć edukacyjnych (obowiązkowych, dodatkowych),
    - zajęć wychowawczych, opiekuńczych;
    - zajęć dodatkowych – rozwijających zainteresowania i umiejętności uczniów i wychowanków,
    - zajęć z wychowawcą.
-
- **Diagnoza problemów wychowawczych w placówce**
-
- Szkolny program profilaktyki został zbudowany w oparciu o rozpoznanie głównych problemów społeczności ośrodka, czyli uczniów/wychowanków i ich rodziców/ opiekunów prawnych oraz wszystkich pracowników ośrodka.
-
- Diagnozy dokonano na podstawie:
    - ewaluacji programu profilaktyki i programu wychowawczego za rok ubiegły;
    - analizy prowadzonej dokumentacji (karty obserwacji wychowanków, zeszyty uwag, dzienniki zajęć lekcyjnych, wychowawczych, pedagoga i psychologa, sprawozdania z pracy dydaktyczno –wychowawczej, sprawozdania z pracy pedagoga i psychologa szkolnego, indywidualne programy edukacyjne i wychowawcze, oraz inne);
    - wniosków z obserwacji zachowań uczniów/wychowanków;
    - rozmów z wychowankami/uczniami, rodzicami/opiekunami prawnymi, kadrą pedagogiczną i pracownikami ośrodka;
    - analizy frekwencji oraz sytuacji problemowych;
    - wniosków ze spotkań zespołów nauczycielskich;
    - wniosków z prowadzonych spotkań z rodzicami;
    - opracowań w tym zakresie zawartych w dokumencie: Strategia Rozwoju Powiatu Słupецkiego na lata 2014-2020.
-
- Na podstawie diagnozy, wyłonione zostały główne problemy wychowanków ośrodka, a mianowicie:
    - agresja słowna (wyzwiska, ośmieszanie, plotkowanie, zaczepianie oraz nadużywanie wulgaryzmów);
    - agresja psychiczna (cyberprzemoc, izolowanie, wykluczenie);
    - agresja fizyczna (szturchanie, popychanie, bicie);
    - kradzieże (przede wszystkim w internacie);
    - niszczenie sprzętu ośrodka;
    - niszczenie cudzej własności;
    - zachowania zagrażające bezpieczeństwu wychowanków (wyjścia bez zgody nauczycieli/ wychowawców ze szkoły/ internatu);

- niska wiedza o dojrzewaniu płciowym oraz roli mężczyzny i kobiety w dorosłym życiu, zwłaszcza u uczniów/wychowanków z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i znacznym;
  - niedostateczna dbałość o bezpieczeństwo uczniów/wychowanków w domach rodzinnych;
  - problemy z dbałością o higienę osobistą;
  - palenie papierosów;
- Czynniki ryzyka:
    - środowisko rodzinne – w wielu domach jest bardzo trudna sytuacja materialna, zdarzają się rodzice/opiekunowie prawni niewydolni wychowawczo, którzy nie dbają o wyposażenie dziecka w niezbędne umiejętności społeczne oraz z zakresu samoobsługi, higieny osobistej, ani o zaspokojenie potrzeb dziecka w zakresie bezpieczeństwa, akceptacji i innych. Część problemów nie wynika ze złej woli lecz z niewiedzy rodziców, braku środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny. Jednak niektóre problemy wynikają z nadużywania przez rodziców/opiekunów prawnych alkoholu, rozpadu rodzin, przekazywania przez rodziców niewłaściwych wzorców zachowań;
    - niskie umiejętności społeczne uczniów/wychowanków;
    - niedostateczna konsekwencja w wychowaniu;
    - brak kontynuacji podejmowanych w ośrodku działań przez dom rodzinny;
    - brak spójności między działaniami podejmowanymi wobec wychowanka w ośrodku i w domu;
    - zaburzenia i choroby psychiczne u części uczniów/wychowanków i ich rodziców;
    - nieukształtowany system wartości /lub niewłaściwa hierarchia wartości;
    - niski poziom wnioskowania moralnego.
  - Czynniki chroniące:
    - profesjonalna kadra pedagogiczna;
    - zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
    - praca w małych zespołach klasowych;
    - brak anonimowości w szkole i internacie;
    - dobra znajomość wszystkich uczniów/wychowanków i ich rodzin oraz sytuacji rodzinnej;
    - bogata baza lokalowa;
    - specjaliści ośrodka (pedagog, psycholog, logopeda, rehabilitant pielęgniarka szkolna i in.);
    - współpraca z instytucjami wspomagającymi dziecko i rodzinę oraz placówkami opiekuńczymi;
    - monitoring wizyjny.
  - **Obszary, cele oddziaływań oraz opis realizowanych zadań:**

- **Profilaktyka uniwersalna**

Cel ogólny:

- wspieranie procesu wychowawczego poprzez przekazanie uczniom/wychowankom wiedzy, umiejętności i nawyków zmniejszających ich podatność na czynniki zagrażające;
- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji odurzających, psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

- **Profilaktyka selektywna**

Cel ogólny:

- stosowanie różnych form wczesnej interwencji;
- wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

- **Profilaktyka wskazująca**

Cel ogólny:

- przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu demoralizacji i wspieranie w procesie poprawy funkcjonowania w środowisku społecznym;
- Cele z zakresu profilaktyki uniwersalnej będą realizowane we wszystkich typach szkół oraz w internacie adekwatnie do wieku i możliwości wychowanków/uczniów. Natomiast cele z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej w uzasadnionych przypadkach wobec wychowanków/uczniów z grup podwyższonego i wysokiego ryzyka oraz ich rodzin.
- wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji odurzających, psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

- **Dokładny opis realizowanych działań**

- **Poziomy kształcenia:**

- wychowanie przedszkolne
- szkoła podstawowa dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- gimnazjum i zasadnicza szkoła zawodowa dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
- szkoły: podstawowa, gimnazjum i szkoła przysposabiająca do pracy dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

- **Profilaktyka uniwersalna**

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Zadania</i>	<i>Działania</i>
Pomoc w zaadaptowaniu się do nowej w szkole i grupie	Udzielanie niezbędnego wsparcia uczniom/ wychowankom rozpoczynających naukę i pobyt całodobowy w ośrodku	- przeprowadzenie ankiet, rozmów z rodzicami na temat ich sytuacji rodzinno- bytowej, - analiza dokumentacji ucznia - zapoznanie uczniów z pracownikami ośrodka oraz topografią budynku, - zajęcia warsztatowe integrujące grupę

wycho wawcze j		
	Prowadzenie zajęć integrujących grupę	
Wzmac nianie bezpie czeństw a	Zapoznanie uczniów/ wychowanków z zasadami bezpieczeństwa w szkole, internacie, podczas pracy i zabawy, odpoczynku	- udział w kampaniach medialnych „Myślę, więc nie ślę”, „ Promocja bezpieczeństwa w sieci” -organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu; - prelekcje dla rodziców, uczniów/wychowanków -zajęcia edukacyjne dla uczniów/ wychowanków; - zajęcia z wychowawcą
	Monitorowanie zachowań uczniów/wychowanków i przypomnienie o zasadach bezpiecznego wypoczynku	
	Zajęcia mające na celu kształtowanie u ucznia zasad bezpiecznej drogi do szkoły, internatu	
	Uczenie uczniów bezpiecznego poruszania się po ulicy	
	Uczenie zasad zachowania się w sytuacjach zagrożenia	
	Spotkania indywidualne i grupowe mające na celu rozwijanie u uczniów zasad i sposobów postępowania w sytuacjach zagrożeń m.in. atak ze strony psa, kontakty z obcymi ludźmi, agresja ze strony innych, namawianie do zachowań nieodpowiednich;	
	Prowadzenie zajęć mających na celu omówienie zagrożeń płynących z Internetu i ochrony przed nimi	
Rozwija nie pozyty wnych więzi z rówieśn ikami	Stwarzanie okazji do współpracy, współdziałania	- zajęcia rozwijające umiejętność rozwiązywania konfliktów - ćwiczenia w rozpoznawaniu i wyrażaniu emocji -zajęcia rozwijające umiejętności komunikacyjne
	Rozwijanie podstawowych umiejętności społecznych – prośenie o pomoc, przekonywanie innych, udzielanie wskazówek, odmawianie, wyrażanie swoich uczuć, radzenie sobie z czymś gniewem, obrona swoich praw, reagowanie na zaczepki, itp.	
Rozwija nie współpr acy z domem rodzinn ym	Informowanie rodziców/ opiekunów prawnych o postępach i niepowodzeniach dziecka	-rozmowy indywidualne, porady specjalistów, zebrania klasowe, uczestnictwo w imprezach i wycieczkach szkolnych
	Zapraszanie rodziców/ opiekunów prawnych do uczestnictwa w życiu ośrodka	
	Zapraszanie rodziców/ opiekunów prawnych na uroczystości szkolne, internackie	
Promoc	Wdrażanie uczniów do dbania o higienę osobistą	-udział w zawodach sportowych;

ja zdrowe go stylu życia		<ul style="list-style-type: none"> - udział w programie dot. zdrowia we współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Słupcy: „Bądźmy zdrowi- wiemy, więc działamy” - realizacja Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj formę”; - udział w konkursach dotyczących zdrowego stylu życia; - udział w spotkaniach edukacyjnych, np. z dietetykiem, kosmetyczką; - udział młodzieży w warsztatach udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; - zajęcia edukacyjne dot. zasad higieny osobistej, dbania o wygląd; - prelekcje dla rodziców
	Sprawdzanie czystości głów	
	Omawianie zasad zdrowego stylu życia	
	Rozmowy nt. dbania o zdrowie	
	Rozwijanie sprawności fizycznej	
	Pedagogizacja rodziców nt. zdrowego stylu życia, prawidłowości rozwoju, zmian rozwojowych na różnych etapach życia ich dziecka (dzieciństwo, okres dorastania, wchodzenie w dorosłość)	
Uczenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego	Prowadzenie różnych kół zainteresowań	<ul style="list-style-type: none"> - udział w zajęciach rozwijających zainteresowania; - zajęcia z wychowawcą; - udział w konkursach, imprezach ;
	Obserwowanie dzieci i wyłanianie ich talentów	
	Zachęcanie młodzieży do rozwijania ich pasji i talentów	
	Stwarzanie okazji w/u do prezentowania swych uzdolnień wokalnych , tanecznych, itp. – apele, uroczystości	
Pomoc w realizowaniu ważnych potrzeb psychicznych	Budowanie u uczniów/wychowanków akceptacji, zrozumienia i przynależności	<ul style="list-style-type: none"> - udział w imprezach, wycieczkach -zajęcia z wychowawcą; - udział w zajęciach integrujących grupę - udział w zajęciach rozwijających zainteresowania
	Stwarzanie uczniom/wychowankom sytuacji, w których będą mieli okazję do przeżywania sukcesu	

	Aranżowanie sytuacji społecznych, w których dziecko doświadcza akceptacji ze strony grupy rówieśniczej, może zaistnieć na forum grupy	
Profilaktyka zachowań agresywnych	Rozwijanie wiedzy u/w na temat zachowań agresywnych oraz radzenia sobie z nimi	<ul style="list-style-type: none"> -realizacja elementów programu profilaktycznego „Saper, czyli jak rozminować agresję” -prelekcje, warsztaty, imprezy edukacyjno- wychowawcze - udział w Międzyośrodkowym Dniu Profilaktyki - zajęcia z wychowawcą; - zajęcia , warsztaty z pedagogiem, psychologiem
	Promowanie postaw prospołecznych	
	Natychmiastowe reakcje w sytuacji zachowań agresywnych i konsekwentne postępowanie	
	Współpraca z samorządem uczniowskim oraz radą rodziców w organizacji ciekawych sposobów spędzania czasu wolnego	
	Rozwijanie zainteresowań, pobudzanie ciekawości poznawczej	
	Uwrażliwianie dzieci na krzywdę ludzką, kształtowanie empatii	
	Przestrzeganie i promowanie praw dziecka i człowieka	
	Informowanie młodzieży o prawnych skutkach zachowań agresywnych	
	Zapoznavanie uczniów z procedurami postępowania w przypadku zachowań agresywnych	
Zapobieganie uzależnieniom od Internetu, niktyny, alkoholu i narkotyków	Promowanie pożądanych postaw i zachowań	<ul style="list-style-type: none"> - udział w programach dotyczących zapobieganiu uzależnieniom we współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Słupcy: * „ Wiem- nie biorę! Jestem bezpieczny” * „ Program Ograniczania zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce” * Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS” * „ Nie pal przy mnie proszę” * „ Czyste powietrze wokół nas” -udział w ogólnopolskim programie Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty” - prelekcje dla uczniów/ wychowanków - udział drużyny harcerskiej w zajęciach warsztatowych w Centrum Profilaktyki Uzależnień w Rogoźnie - zajęcia edukacyjne - zajęcia rozwijające zainteresowania - zajęcia promujące zdrowy styl życia - doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji w przypadku

		podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych - prelekcje dla rodziców
	Wzmacnianie kompetencji społecznych wychowanków/ uczniów związanych z radzeniem sobie w sytuacji ryzyka	
	Uświadomienie w/u konsekwencji nadużywania alkoholu, przyjmowania nikotyny oraz substancji psychoaktywnych, a także niewłaściwego korzystania z Internetu	
Kształtowanie prawidłowych zachowań seksualnych	Modelowanie prawidłowego wzorca rodziny	- realizacja innowacji pedagogicznej w klasach SPP „Chcę być świadomym rodzicem” - zajęcia warsztatowe - rozmowy indywidualne z wychowankami/ uczniami i/lub rodzicami - zajęcia edukacyjne; - zajęcia z wychowawcą; -prelekcje dla rodziców
	Rozwijanie wiedzy nastolatków na temat zmian zachodzących w ich ciałach i psychice	
	Rozwijanie wiedzy wychowanków/ uczniów z zakresu wychowania seksualnego	
	Uświadamianie zagrożeń wynikających z podejmowania przedwczesnej inicjacji seksualnej	
	Uświadomienie rodziców/ opiekunów prawnych w zakresie prawidłowości okresu dojrzewania i potrzeb seksualnych dorastających i/lub dorosłych dzieci , a także potrzeb seksualnych osób niepełnosprawnych	

• **Profilaktyka selektywna:**

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>Zadania</i>	<i>Działania</i>
Otoczenie opieką dzieci z rodzin problemowych/ niewydolnych wychowawczo	Obserwacja dzieci i wyłanianie dzieci z rodzin problemowych/ niewydolnych wychowawczo	- wyłonienie dzieci z grupy ryzyka - zajęcia terapeutyczne -pomoc psychologiczno-pedagogiczna
	Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny oraz z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości	
	Organizowanie różnych form pomocy psychologiczno – pedagogicznej	
	Prowadzenie konsultacji i porad dla nauczycieli, wychowawców	
Wzmacnianie kompetencji wychowawczych	Pedagogizacja	-prelekcje dla rodziców -indywidualne poradnictwo, udzielanie wsparcia w pokonywaniu

rodziców		trudności
	Konsultacje dot. rozwiązywania problemów wychowawczych, pomocy społecznej, itp.	
Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego	Systematyczne sprawdzanie obecności- pilnowanie liczby godzin nieusprawiedliwionych i	- postępowanie zgodnie z przyjętymi procedurami
Wyłanianie dzieci przejawiających cechy niedostosowania społecznego, zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i organizowanie im pomocy	Obserwacja dzieci i wyłanianie dzieci przejawiających cechy niedostosowania społecznego, zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania	- wyłonienie dzieci z grupy ryzyka - organizowanie różnych form pomocy psychologiczno - pedagogicznej
	Współpraca ze specjalistami, instytucjami pomocowymi	
Umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych	Rozwijanie wiedzy uczniów/wychowanków na temat konsekwencji podejmowania zachowań ryzykownych	- prelekcje - organizowanie różnych form pomocy psychologiczno – pedagogicznej - monitorowanie zachowań agresywnych - zajęcia psychoedukacyjne, kształtujące kompetencje społeczne takie jak: umiejętność budowania adekwatnej samooceny, umiejętność rozwiązywania konfliktów, umiejętność dobrego komunikowania się z innymi, umiejętność panowania nad popędami i odkładania na później ich zaspokajania, umiejętność regulowania nastroju i niepoddawania się emocjom upośledzającym zdolność myślenia, umiejętność rozpoznawania i nazywania własnych emocji, umiejętność odczytywania nastrojów i emocji innych osób (zachowania empatyczne) -zajęcia rozwijające umiejętności społeczne nt. uczuć, emocji, komunikacji interpersonalnej, sposobów rozwiązywania konfliktów - kontrakty
	Samokształcenie (przygotowanie referatu lub gazetki)	
	Udzielanie wsparcia i innych form pomocy	
	Oganizowanie konsultacji ze specjalistami	
	Podejmowanie działań zgodnie z procedurami postępowania w sytuacji zachowań ryzykownych na terenie ośrodka	

	Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną ofiar i sprawców przemocy szkolnej	

4) Profilaktyka wskazująca

Cele szczegółowe:

- współpraca z lekarzami specjalistami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, PCPR, ośrodkami pomocy społecznej z poszczególnych gmin oraz z miasta, Sądem Rodzinnym, KPP, Powiatowym Inspektoratem Sanitarnym w Słupcy, zespołem kuratorskiej służby sądowej, itp.;
- współpraca ze specjalistycznymi placówkami o charakterze terapeutycznym; opiekuńczo – wychowawczym, itp.

W ramach profilaktyki wskazującej w zależności od problemów wychowanka/ucznia pedagog i psycholog organizują pomoc psychologiczno – pedagogiczną adekwatną do potrzeb i współpracują z lekarzami specjalistami, placówkami o określonym profilu, pomocą społeczną i/lub organami wymiaru sprawiedliwości w celu wyeliminowania lub ograniczenia zachowań ryzykownych oraz wspierania młodego człowieka w procesie poprawy funkcjonowania w środowisku społecznym.

• **Zasady ewaluacji**

- Ewaluacja programu profilaktyki będzie polegała na systematycznym monitorowaniu zaplanowanych zadań.
- Ewaluacja prowadzona będzie w każdym roku szkolnym.
- Informacje niezbędne do ewaluacji pozyskamy przez:
  - rozmowy i wywiady z uczniami/ wychowankami i rodzicami/ opiekunami prawnymi;
  - obserwację uczniów/wychowanków w różnych sytuacjach;
  - wymianę uwag, spostrzeżeń i własnych doświadczeń podczas spotkań zespołów;
  - analizę dokumentów ośrodka /dzienniki, protokoły, plany pracy/;
  - ankiety prowadzone wśród uczniów/wychowanków i rodziców/ opiekunów prawnych;
  - analizę wytworów pracy uczniowskiej/ wychowanków i ich zaangażowanie w działania promujące zdrowy styl życia;
  - analizę poziomu frekwencji w porównaniu z poprzednimi latami.

- **Procedury postępowania w sytuacjach problemowych** stanowią załączniki do programu.